

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízдила a soudkyň JUDr. Brigity Chrástilové a JUDr. Milady Tomkové v právní věci **žalobce: S. K.**, zastoupen JUDr. Markem Šťastným, advokátem, se sídlem Ševčíkova 38, Horažďovice, proti **žalované: Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, v řízení o kasační stížnosti žalované proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 29. 3. 2004, č. j. 8 Ca 279/2003 - 18,

takto:

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Rozhodnutím České správy sociálního zabezpečení (dále též „žalovaná“) ze dne 15. 9. 2000 byla zamítnuta žádost žalobce o poskytnutí jednorázové peněžní částky podle ustanovení § 1 odst. 2 zákona č. 39/2000 Sb., o poskytnutí jednorázové peněžní částky příslušníkům československých zahraničních armád a spojeneckých armád v letech 1939 až 1945, s odůvodněním, že nárok na poskytnutí jednorázové peněžní částky mu nevznikl, neboť konal vojenskou službu po dobu delší nikoli než 3 měsíce a přiznání plného nebo částečného invalidního důchodu následkem zranění utrpěného v boji nebylo prokázáno a ani je netvrdil.

Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce žalobu, v níž uvedl, že dobrovolnou vojenskou službu u 4. Československé samostatné brigády v SSSR konal od 21. 2. 1945, koncem dubna 1945 byl raněn dělostřeleckou střepinou do ramene a léčil se ve Vojenské nemocnici v P. u Ž.

do 9. 5. 1945; dne 17. 5. 1945 se zúčastnil vojenské přehlídky v Praze, poté byl přeložen k OBZ do obce Š., kde působil do konce srpna 1945, kdy byl na vlastní žádost propuštěn do civilu. Osvědčení, které přiložil ke své žádosti, získal na základě potvrzení o době působení v československé armádě, které zaslal na Ministerstvo obrany v roce 1982. I když v armádě sloužil až do konce srpna 1945, byla mu potvrzena vojenská služba pouze do oficiálního konce války, tj. 5. 5. 1945.

Žaloba byla podána u Vrchního soudu v Praze, který o ní nerozhodl do konce roku 2002, takže o žalobě rozhodl ve smyslu § 132 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), Nejvyšší správní soud, který rozsudkem ze dne 13. 8. 2003, č. j. 6 A 544/2000 - 26, zrušil rozhodnutí žalované a věc jí vrátil k dalšímu řízení. V odůvodnění svého rozsudku Nejvyšší správní soud uvedl, že zákon č. 39/2000 Sb. výslovný odkaz na ustanovení § 15 bod 2 zákona č. 255/1946 Sb. nemá, naopak ve svém ustanovení § 4 odst. 1 uvádí, že jednorázová peněžní částka náleží občanům, uvedeným v § 1 odst. 1, kteří konali vojenskou službu v československých zahraničních armádách nebo ve spojeneckých armádách v letech 1939 - 1945. Z toho plyne, že pro účely odškodnění podle zákona č. 39/2000 Sb. uvedený zákon předpokládá, že bude vzata v úvahu doba vojenské služby až do konce roku 1945 a nikoliv pouze do 5. 5. 1945. Žalované pak bylo uloženo, aby spolehlivým způsobem objasnila, kdy skutečně byl žalobce propuštěn z armády a zda případná služba po 5. 5. 1945 byla v jeho případě vojenskou službou v československé zahraniční armádě.

Žalovaná o žádosti žalobce znovu rozhodla rozhodnutím ze dne 13. 11. 2003, jímž opětovně žádost žalobce o poskytnutí jednorázové peněžní částky zamítla. V odůvodnění svého rozhodnutí žalovaná dospěla k závěru, že nárok na poskytnutí jednorázové peněžní částky žalobci nevznikl. Poukázala na to, že v souladu s ustanovením § 15 bodu 2 zákona č. 255/1946 Sb. žalobce konal vojenskou službu v československé zahraniční armádě v době od 21. 2. 1945 do 5. 5. 1945, tedy po dobu kratší než 3 měsíce a přiznání plného invalidního důchodu nebo částečného invalidního důchodu následkem zranění utrpěného v boji nebylo prokázáno. Vyšla pak z toho, že dobu výkonu vojenské služby v československé armádě po 5. 5. 1945 nelze hodnotit podle ustanovení § 15 bodu 2 zákona č. 255/1946 Sb. do doby účasti v národním boji za osvobození. Doba účasti v národním boji za osvobození končí dnem osvobození, nejpozději však dnem 5. 5. 1945.

Toto rozhodnutí napadl žalobce žalobou, v níž se odvolal na názor Nejvyššího správního soudu uvedený v jeho rozsudku, kterým bylo zrušeno první rozhodnutí žalované.

O žalobě rozhodl Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 29. 3. 2004, č. j. 8 Ca 279/2003 - 18, kterým rozhodnutí žalované ze dne 13. 11. 2003 zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení. V odůvodnění svého rozsudku městský soud poukázal na právní názor vyslovený Nejvyšším správním soudem ve zrušovacím rozsudku a dále uvedl, že na žalované bude, aby na základě žalobcem předložených dokladů, tj. osvědčení podle § 8 zákona č. 255/1946 Sb. a potvrzení o odevzdaném oděvu a výstroji ze dne 30. 6. 1945, eventuálně dalších důkazů objasnila, kdy byl žalobce propuštěn z armády a zda jeho případná služba po datu 5. 5. 1945 byla službou v československé zahraniční armádě. Z uvedených důvodů bylo napadené rozhodnutí zrušeno pro vady řízení.

Proti tomuto rozsudku podala žalovaná (dále jen „stěžovatelka“) kasační stížnost podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s. V obsáhlé kasační stížnosti městskému soudu především vytýká, že povinnost, kdy byl žalobce propuštěn z armády a zda jeho případná služba po datu

5. 5. 1945 byla službou v československé zahraniční armádě splnila již před vydáním napadeného rozhodnutí, protože stejnou povinnost jí uložil Nejvyšší správní soud. Dále uvedla, že „Československá armáda v zahraničí“ je institutem zákona č. 255/1946 Sb., přičemž orgánem příslušným k jeho realizaci je Ministerstvo obrany. Jak je patrné ze správního spisu, k dotazu, který stěžovatelka u tohoto orgánu učinila, Ministerstvo obrany svým přípisem ze dne 29. 9. 2003 k věci jednak sdělilo, že datum propuštění účastníka řízení z armády nebylo zjištěno, jednak uvedlo, že vojenská služba konaná po 5. 5. 1945 není vojenskou službou v československé zahraniční (spojenecké) armádě. K těmto zjištěním se Městský soud v Praze v rozsudku nijak nevyjádřil, takže není zřejmé, zda je shledal jako nedostatečná či vadná a pokud ano, v čem konkrétně. Podle stěžovatelky je podstatou věci posouzení otázky, zda konání vojenské služby po 5. 5. 1945 je či není relevantní skutečností z hlediska nároku na peněžní částku podle zákona č. 39/2000 Sb., protože v případě záporné odpovědi nemá zjišťování data propuštění účastníka řízení z armády žádný význam. Stěžovatelka si je sice vědoma skutečností, z nichž vycházel městský soud, na rozdíl od soudu se však nedomnívá, že by měly opodstatňovat přiznání peněžní částky za dobu vojenské služby konané v intervalu 1. 1. 1939 - 31. 12. 1945. Takový závěr podle názoru stěžovatelky neodpovídá ani účelu zákona, ani záměru zákonodárce, vyjádřenému v důvodové zprávě k návrhu zákona č. 39/2000 Sb. Užití větného spojení „v letech 1939 - 1945“ nelze podle názoru stěžovatelky za stanovení rozhodného období považovat mimo jiné i proto, že stejnou formulaci používá i zákon č. 255/1946 Sb. v ustanovení § 1 odst. 1 (z něhož bylo nepochybně převzato), a ani toto ustanovení není vykládáno tak, že by jím snad byla vymezena doba národního boje za osvobození. Kromě toho data 1. 1. 1939 a 31. 12. 1945 nemají ve vztahu k československé armádě v zahraničí ani žádný historický význam. Použití uvedeného větného spojení v zákoně č. 39/2000 Sb. je proto podle názoru stěžovatelky třeba chápat jako nepřiliš šťastně použitou „technickou“ zkratku. Z obecné části důvodové zprávy vyplývá úmysl zákonodárce poskytnout hmotnou i finanční satisfakci občanům, kteří bojovali v emigraci za osvobození Československa jako příslušníci československých zahraničních armád, resp. českým vojákům, kteří bojovali se zbraní v ruce proti nacistické zvěli. Ve zvláštní části důvodové zprávy k § 4 pak zákonodárce výslovně uvádí, že „ustanovení tohoto paragrafu vymezuje výše jednorázových finančních částek s ohledem na dobu účasti oprávněných osob v národním boji za osvobození“. Doba národního boje za osvobození pak stanoví právě ustanovení § 15 odst. 1, 2 zákona č. 255/1946 Sb. Způsob výkladu, který stěžovatelka realizovala od samého počátku aplikace zákona č. 39/2000 Sb., proto s ohledem na výše uvedené považuje za zcela legitimní, neboť neměla žádný důvod předpokládat, že účelem zákona a záměrem zákonodárce bylo přiznat peněžní částku za konání takové vojenské služby, která po 5. 5. 1945 již charakter odbojové činnosti nemá.

Nejvyšší správní soud napadené soudní rozhodnutí přezkoumal v souladu s § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které stěžovatelka uplatnila ve své kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud přitom neshledal vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti.

Kasační stížnost není důvodná.

Stěžovatelka v kasační stížnosti výslovně uplatnila stížnostní důvody podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s. Podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné posouzení právní otázky spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní předpis, popř. je sice

aplikován správný právní předpis, ale tento je nesprávně vyložen. Podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popř. v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Jak již bylo uvedeno ve věci nároku žalobce na poskytnutí jednorázové peněžní částky podle zákona č. 39/2000 Sb. rozhodl Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 13. 8. 2003, č. j. 6 A 544/2000 - 26, kterým stěžovatelce uložil spolehlivým způsobem objasnit, kdy skutečně byl žalobce propuštěn z armády a zda případná služba po 5. 5. 1945 byla v jeho případě vojenskou službou v československé zahraniční armádě. Z obsahu správního spisu stěžovatelky vyplývá, že stěžovatelka v tomto směru učinila dotaz na Ministerstvo obrany, které svým odborem pro veterány dopisem ze dne 29. 9. 2003 sdělilo, že nedisponuje úplnými písemnostmi o službě žalobce v československé armádě (v zahraničí), takže nemůže ani přešetřit a vyjádřit se k tomu, kdy byl žalobce propuštěn z armády. Dle písemností, které jsou k dispozici, konal žalobce vojenskou činnou službu u 4. pěší divize československé armády od 20. 2. 1945 do 30. 6. 1945, závěrem tohoto sdělení je pak citováno ustanovení § 15 bod 2 zákona č. 255/1946 Sb. s tím, že po tomto datu uvedený zákon, jehož provádění spadá do kompetence ministra obrany a Ministerstva obrany, vojenskou službu jakékoliv osoby v československé armádě nehodnotí. Toto sdělení stěžovatelka v odůvodnění svého rozhodnutí výslovně neuvádí, pouze z něho některé pasáže konstatuje bez uvedení zdroje, takže výtky stěžovatelky, že k těmto zjištěním se městský soud nevyjádřil, není namístě. Není pak zřejmé, proč stěžovatelka v odůvodnění svého rozhodnutí ze dne 13. 11. 2003 uvádí, že v téže věci byl již vydán rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 7. 2003, č. j. 5 A 560/2002, který se týkal tvrzeného nároku, jenž nebyl prokázán, když předchozí rozsudek Nejvyššího správního soudu je z 13. 8. 2003 a má č. j. 6 A 544/2000 - 26. V této části je tak odůvodnění rozhodnutí stěžovatelky nesrozumitelné.

S městským soudem lze tak souhlasit v tom, že dosud nebylo spolehlivě objasněno, kdy byl žalobce propuštěn z armády a zda případná služba po 5. 5. 1945 (která nebyla zpochybněna a je potvrzována minimálně do 30. 6. 1945) byla vojenskou službou v československé zahraniční armádě. K objasnění charakteru vojenské služby žalobce po 5. 5. 1945 je přitom zcela nedostačující odkaz Ministerstva obrany na ustanovení § 15 bod 2 zákona č. 255/1946 Sb., když uvedené ustanovení neřeší otázku, do kdy existovala československá zahraniční armáda.

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Stěžovatelka, která neměla v tomto řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s.). Žalobce žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné mu vzniklé náklady ze spisu nezjistil, a proto bylo rozhodnuto tak, že žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. října 2005

č. j. 6 Ads 33/2004 - 46

JUDr. Bohuslav Hnízdl
předseda senátu